

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus II. Argumentum. An, & quando Judex Laicus dividendo hæreditatem inter hæredes adjudicare possit uni ex illis Juspatronatus? Et an Testator possit hoc facere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

sui naturam sit individuum. Et ita tenent hic *Abbas Berous* n. 62. *Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 3. n. 32.* *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 3. art. 8. n. 2.* *Rocc. de Curt. eodem tract. in verb. Jus q. 6. n. 10.* *Barbat. in cap. Quanto, de Judiciis, idem Lambertin. lib. 1. par. 2. quest. 2. art. 36.*

Ad cognoscendum verò an juspatronatus sit individuum etiam quoad juris dispositionem, attenduntur effectus in juspatronatus contenti, an sint dividui, vel individui, qui si sint individui, juspatronatus erit etiam individuum secundum juris dispositionem: Effectus juspatronatus sunt Honor processionis, Utilitas alimentorum, Onus defensionis, & Jus presentandi juxta Canones supra relatos; in *Prima Parte*.

3 Honor processionis est effectus in se individuum, quia pro parte præstari non potest ab Ecclesia Patrono; sed debet præstari ab ea totus, & adæquatus honor conveniens Patrono; aliàs Ecclesia afficeretur nota ingratitudinis, sicuti esset ingratus ille filius, qui non præstaret totum honorem convenientem Patri.

Utilitas alimentorum est effectus in se etiam individuum; quia Ecclesia deductis necessariis, sufficienter alimentare tenetur Patronum egenum, & non pro parte.

4 Onus etiam defensionis est quid in se individuum, quia Patronus tenetur sufficienter, & non pro parte defendere Ecclesiam; *argum. text. in L. 4. §. fn. ff. de verb. oblig. L. Loci corpus, §. Si fundus in fin. ff. Si servi vend.*

Jus denique presentandi est individuum, quia est jus; adeoque quid incorporale, & intellectuale, quod est indivisibile juxta prædicta. Unde cum isti effectus juspatronatus sint in se individui, sequitur, quod juspatronatus etiam secundum juris dispositionem sit individuum, ut est Textus hic, & optimè *Berous ibi n. 68. & seqq.*

5 Sed licet isti effectus juris presentandi sint in se individui, tamen secundum usum, modum, exercitium, & commoditatem sunt dividui; quia plus honoris debetur ab Ecclesia Patrono Regi, quam Patrono simplici; & in pluribus succurrendum est Patrono egeno nobili, quam ignobili, ita *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 4. n. 3. & quest. 5. n. 39.* *Lambertin. ubi supra Pars II.*

n. 9. *Rot. in Alexanen. beneficii 11. Aprilis 1712. §. final. coram R. P. D. Aldrovando,* & notavi superius in *Prima Parte Can. I. & II. & Can. III.* Et quia inter Patronos conveniri potest, ut unus presentet pro una vice; & alius pro alia, & quod unus presentet in una Ecclesia, & alius in alia. *Berous hic n. 74. §. non obstat. Gonzal. in d. cap. Quæcumq; n. 9. & seqq. Rot. in Lauden. Canonatus 3. Martii 1697. §. Individuitas coram Eminentiss. de la Tremoille.* Et dicam infra in *Parte IV.*

ARGUMENTUM.

An, & quando Judex Laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, adjudicare possit uni ex illis Juspatronatus? Et an Testator possit hoc facere?

SUMMARIUM.

- 1 *Judex laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, non potest inter ipsos dividere juspatronatus.*
- 2 *Judex laicus, quando in hæreditate sunt plura juspatronatus, potest in divisione hæreditatis uni hæredi adjudicare unum, alteri aliud juspatronatus.*
- 3 *Judex laicus potest accessorie adjudicare uni ex hæredibus juspatronatus.*
- 4 *Patronus dividendo hæreditatem inter suos hæredes, potest uni ex illis assignare juspatronatus, exclusis aliis.*

CASUS II.

Quidam Judex laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, adjudicavit uni ex illis juspatronatus? Quæritur, an hoc fieri possit per Judicem laicum.

1 Respondeo distinguendo plures casus. Primo: Quando Judex laicus dividit hæreditatem inter hæredes, non potest inter ipsos dividere juspatronatus; tum quia est Judex incompetens, ut est *Text. in cap. Quanto de Judic. ibiq. Barbat.* tum quia juspatronatus est indivisibile, ut hic est Textus; tum denique quia vel dividit hæreditatem inæqualiter, vel æqualiter si inæqualiter, non potest adjudicare juspatronatus uni ex illis habenti minorem partem in recompensationem temporalitatis, quia aliàs committeretur simonia, *cap. De jure, de jurepat. Ripa respons. 2. tit. de jurepat. n. 1.* Si verò æqualiter, nec potest

uni ex illis adjudicare juspatronatus, tum quia est Judex laicus; tum quia non est ratio, quare potius uni, quàm alteri adjudicari debeat, tum quia cum dispositio legis sit, quòd juspatronatus transeat in solidum apud omnes hæredes, hujusmodi dispositio tolli non potest per dispositionem humanam, *cap. Quarimoniam de jurepatronatu.*

- 2 Secundò. Si in hæreditate sunt plura jurapatronatus, potest Judex laicus in divisione hæreditatis uni hæredi adjudicare unum, alteri aliud juspatronatus, de consensu autem hæredum, qui cum hoc inter ipsos facere possunt, juxta *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 2. quest. 2. art. 36. n. 13.* Factum Judicis censetur factum eorundem hæredum, *L. Si ob causam, Cod. de eviction.*
- 3 Tertiò. Judex Laicus potest accessoriè adjudicare uni ex hæredibus juspatronatus, scilicet adjudicando uni ex hæredibus Castrum, aut Villam, cui esset annexum juspatronatus, nihil tamen dicendo, aut disponendo de ipso jurepatronatus, ita *Berous hic n. 38. & seqq. Lambertin. ubi sup. art. 37. Barbat. in cap. Quantò de judic. Anan. in cap. Quarimoniam de jurepat.* sicuti ipsemet Patronus dividendo hæreditatem inter suos hæredes, potest uni ex illis assignare juspatronatus, ita ut aliis non competat. Ita *Berous hic n. 41.*

ARGUMENTUM.

Juspatronatus hæreditarium transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, universaliter institutos.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, universaliter institutos, non ut hæredes, sed quia hæredes, & n. 3. 6. limita ut n. 7. & 8.
- 2 Nomine hæredum veniunt quicunque hæredes tam sanguinis, quàm extranei.
- 4 In habentibus symbolum facilius est transitus.
- 5 Pro assequutione jurispatronatus merè hæreditarii unice spectatur qualitas hæreditaria.

CASUS III.

Patronus instituit hæredem universalem Cajum ejus amicum: quæritur an unà

cum hæreditate transiverit etiam ad Cajum juspatronatus?

- 1 Respondeo affirmativè; quoniam juspatronatus transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos: etenim Canones supradicti loquuntur de hæredibus simpliciter, & indistinctè; sed nomine hæredum, veniunt quicunque hæredes, tam sanguinis quàm extranei, tam ex testamento quàm ab intestato, ut in *L. Hæredi appell. ff. de verb. sign.* Igitur juspatronatus transit ad quoscunque hæredes etiam extraneos, *Vivian. de jurepat. L. 4. p. 1. cap. 2. n. 1. Capon. discip. 66. n. 4. Gratian. disc. 645. n. 10. Rota decis. 409. n. 1. par. 18. & coram Emerix jun. decis. 234. n. 1. Molin. de primogen. l. 1. C. 24. n. 3. & in Mediolanen. Archiepresbyteratus 27. Januar. 1710. S. Quæ veritas coram R. P. D. Falconerio.*

- 3 Quod mirificè comprobatur paritate, nam juspatronatus transit ad extraneos cum universitate rerum, & corporum titulo particulari donationis, & venditionis, ut ex *Text. in cap. ex literis, & cap. Cum seculum de jurepat.* de quibus infra *Can. XIV. & XV.* Ergo à fortiori transibit ad hæredes extraneos succedentes in universum jus Testatoris titulo universali successione. Ratio est; quia in habentibus symbolum facilius est transitus, *L. In rem, §. Item quæcumque, ff. de rei vindic.* Major similitudo est inter Testatorem, & ejus hæredem universalem, cum iste Personam defuncti repræsentet, & una eademque Persona cum defuncto censetur, ut in *auth. de jur. juran. à mor. præst.* quam inter donatorem, & donatarium, aut inter venditorem, & emptorem. Ergo si cum universitate rerum, & corporum titulo particulari donationis, aut venditionis transit ad extraneos, à fortiori cum universitate rerum, & jurium transibit ad hæredes universales titulo universali successione: aliàs, si juspatronatus non transiret, nisi ad eos de sanguine, non daretur transitus illius titulo particulari donationis, aut venditionis contra dictos *Text. cap. Ex literis, & cap. Cum seculum.*

- 5 Ad assequendum autem hujusmodi juspatronatus merè hæreditarium non requiritur, nec sufficit habere qualitatem descendentiæ, sed unice spectatur qualitas hæreditaria, & qui illam habet juspatronatus obtinere debet, *Lotter. de re benef. lib. 2.*